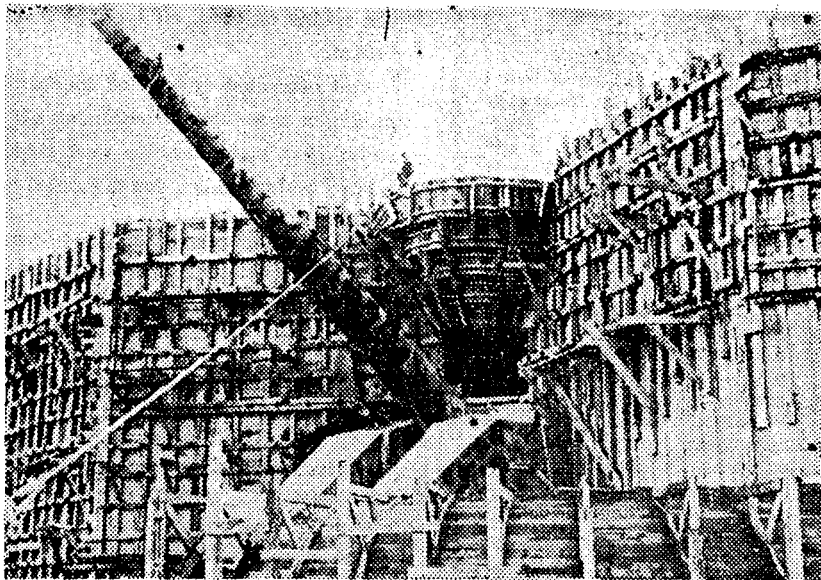

BALKAN eller NORGE

eller BÅDA? Av Nils Horney

Efter mötet i Casablanca fick världen veta att de de allierade i en nära framtid ämna slå till på "flera platser" på den europeiska kontinenten. Churchills besök i Adana och engelska och turkiska militärdelegationers rådplågningar där markera en av de platser där slaget kan falla. Man skulle kanske vänta sig att de allierades aktion i Tunis fullföljes innan nya företag inledas, men detta är ingalunda säkert. Samtidigt med att en axelarmé av värdefulla elittrupper bindes i Tunisien och försvaret av östfronten tvingar den tyska krigsledningen att hålla huvudmassan av sina divisioner i Ryssland kunna de allierade igångsätta invasionsföretag på den europeiska kontinenten med trupper som länge spelat en passiv roll. De punkter som i detta läge främst kunna tänkas lämpa sig för invasionsförsök äro Europas sydöstra och nordvästra hörn — Balkan och Nordskandinaviën. I båda fallen är en direkt samverkan med ryska stridskrafter tänkbar.

Churchills besök i Turkiet synes ju öppet signalera att en aktion mot Balkan är förestående. Om Turkiet i så fall kommer att förhålla sig passivt eller göra allvar av den bestående alliansen med England, får framtiden utvisa. Det kan tänkas att Turkiet öppnar sunden till Svarta havet för allierade fartyg och ställer flygfält till förfogande för allierat flyg. I Syrien och Irak befinner sig general Maitland Wilsons stora och välrustade armé, som nu inte längre behöver hållas i beredskap för att möta en tysk invasion från Kaukasus eller Egypten och i stället kan användas för offensiva företag. I Egypten finnes sannolikt inte obetydliga brittiska reserver av trupper och förråd, och nyligen meddelades att Sydafrika ämnar upphäva bestämmelsen om att sydafrikanska trupper inte få skickas utanför Afrika. Också på Cypern finnas engelska trupper som inte längre behövas för öns försvar. Och i Egypten och Syrien har en stark engelsk flotta goda baser för en framstöt mot nordväst. Ett angrepp i första hand mot de italienska Tolvöarna utanför Turkiets kust samt Kréta och i andra hand mot grekiska fastlandet är sannolikt. Igångsättes en sådan kampanj, komma de jugoslaviska gerilléarméerna och grekiska friskaror att utgöra ett allvarligt hot mot de försvarande axeltruppernas förbindelse-linjer och kunna binda betydande styrkor till skydd för dessa. Lyckas de allierade invasionstrupperna genomföra för-

"Fästningen Europa": En jättebunker bygges vid Kanalkusten som ett led i skyddet mot en allierad invasion.

invasion. Ett sådant företag skulle bli mer än en avlastningsaktion till hjälp åt de då hårt trängda ryssarna. Den skulle om den lyckades befria konvojerna av krigsmateriel till Murmansk från det hot som i Nordnorge och Petsamo baserade tyska sjö- och flygstridskrafter utgjorde. Ett sådant företag kräver inte heller så stora truppmassor som t. ex. en invasion i Frankrike. I stället äro truppernas kvalitet och förutsättningar att operera i nordiska ödemarker så mycket viktigare, och starkt stöd av flyg och flotta erfordras. Också i Nordnorge kan direkt samverkan med genom Petsamo anfallande ryska trupper tänkas.

En allierad landstigning i Nordnorge kan erhålla flygskydd inte endast från flygplan, baserade på hangarkryssare och i Murmansk, utan under vintern också av i själva Nordnorge baserat flyg. Flygburna trupper kunna iordningsställa och försvara krigsflygfält på frusna sjöar och myrar i svårtillgängliga ödemarker bakom det tyska kustförsvarets rygg. På dessa krigsflygfält kunna baseras jakt- och bombplan, vilkas behov av drivmedel och ammunition kan säkras av transportflyg. I skydd av dessa flygförband kan sedan landsättning av invasionskårens huvudstyrka och tunga materiel ske från fartyg. Det var brist på landbaserat flyg som i hög grad bidrog till att göra den allierade expeditionen till Norge 1940 till ett militärt fiasko. Såväl USA:s arméflyg som det kanadensiska flyget och det ryska har personal, tränad i flyg-

köld, snö och ödemarksförhållanden. Där finns också norska truppförband. Och i Norge, liksom på Balkan, finns det utan tvivel patrioter, redo att göra gemensam sak med en invasionskår och i stånd att skada ockupationstruppernas långa förbindelse-linjer genom fjäll och obygd.

Det har spekulerats mycket kring en allierad invasion i Frankrike över Kanalen. Skall den få karaktär av mer än en stor commandoraid, fordrar den emellertid så stora insatser av trupper och materiel att den åtminstone under den närmaste tiden förefaller osannolik. Detsamma gäller en invasion i Italien eller på den pyreneiska halvön så länge det tyska brohuvudet i Tunisien inte blivit likviderat. Medan mycket talar för att allierade aktioner äro att vänta mot det tyska försvarets flanker på Balkan och i Norge, så får man inte glömma att det för en angripare är fördelaktigt att slå till, där slaget minst väntas. När de allierade slog till i november, var det varken i Norge eller Dakar, vilket man väntat både i Tyskland och Frankrike och utanför de invigdas tränga krets i de allierade länderna. I stället kom stöten i franska Nordafrika. Och nästa stöt kan sättas in, där den är minst väntad.

Men man måste också räkna med tyska kontrastötar, avsedda att förhindra genomförandet av de allierade planerna. En sådan kan komma i S-

drages in i leken och låter sin armé marschera in i Bulgarien. Om de fall kommer möjligheten av ett turkiskt ingripande att vid turkisk-bulgariska gränsen binda såväl tyska styrkor som den bulgariska armén, som inte visat sig benägen att slåss mot sin slaviska storebror och därför i stället fått uppgiften att utgöra en säkerhetsvakt mot Turkiet. Det kan ifrågasättas om den bulgariska arméns stridsmoral över huvud taget är så hög att den utgör någon värdefull tillgång för axelmakterna.

Skulle de allierades luftflottor få tillgång till turkiska flygfält, kunna de från dessa med lätthet nå krigsviktiga mål i Bulgarien, Trakien, Rumänien och sydvästra Ukraina, bl. a. strategiskt betydelsefulla järnvägslinjer och de för försvaret av "fästningen Europa" livsviktiga rumänska oljefälten. Öppnas sunden till Svarta havet för den engelska flottan, öppnas också möjligheter till ökad tillförsel av krigsmateriel till Ryssland och även tillfällen till aktioner

ö Svarta havet mot de Ukraina försvärade tyska truppernas flank och rygg. En aktion mot Balkan kan för övrigt redan från början ske i direkt samverkan med ryska sjö-, flyg- och landstridskrafter i Svarta havsområdet.

Redan då talet om en "andra front" i Europa började hösten 1941 framhölls i SD att Nordnorge vore den mest sannolika scenen för en anglo-amerikansk

tem och den subarktiska våren är den tidpunkt då ett företag av denna art har störst chans förutsättningar att lyckas. Det är därför knappast en tillfällighet att den svenska beredskapen såväl förra året som i år avsevärt förstärkts just fram mot denna årstid.

Enligt uppgift från axelhåll förbereda ryssarna offensiva operationer mot Petsamoområdet. USA har sedan länge i beredskap på Island truppstyrkor, långt större än vad som behövs för öns försvaret, och de ha haft god tid på sig att träna krigföring under vinterförhållanden och i "norsk" terräng. I England finns ett antal kanadensiska divisioner, vilka från sitt hemland äro vana vid

har det också gjorts gällande att den kan riktas mot Sverige och att Tyskland redan förra året i syfte att förekomma en allierad invasion av Norge förberedde en överrumpling av Sverige med luftburna trupper, vilka skulle sätta sig i besittning av centrala delar av Sverige, där kommunikations- och kraftlinjer sammanstråla, och därigenom snabbt paralysera allt svenskt motstånd. Från tyskt håll har riktigheten av dessa spekulationer förnekats. Vad som däremot är påtagligt är att vi såväl förra vintern som nu genom att i tid förstärka beredskapen omöjliggjort varje försök att ta oss på sängen, vilken den objudna gästen än må vara.